

STEINERHØYSKOLEN
Rudolf Steiner University College

Årsrapport 2023

STEINERHØYSKOLEN

Professor Dahls gate 30, 0260 Oslo

+47 22540590 /adm@steinerhoyskolen.no

www.steinerhoyskolen.no

Innhold

I.	Styrets beretning	3
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
III.	Årets aktiviteter og resultater	8
IV.	Styring og kontroll i virksomheten.....	20
V.	Vurdering av framtidsutsikter	22
VI.	Foreløpig Årsregnskap	31

I. Styrets beretning

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2023

[Styrets vurdering av om måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultater for 2023](#)

Steinerhøyskolens resultater for 2023 er stort sett som planlagt og i tråd med høyskolens satsningsområder. Når det gjelder økonomien, er resultatet langt bedre enn budsjettet og det nest beste i historien. Dette skyldes først og fremst samarbeidsprosjekter med partnervirksomheter innen ordningene for decomp/recomp/kompetanseløftet og ikke budsjettet, supplerende statstilskudd på 1,5 mill. Ved slutten av 2023 kommer vi opp i en egenkapitalandel på 48%. Det kan komme godt med gjennom et utfordrende 2024.

Vi kan nå se at flere av pandemiens negative effekter er reversert. Studentenes trivsel er tilbake på nivået fra før pandemien, men gjennomføringen er fortsatt for lav. Vi mener også at arbeidsmiljøet har forbedret seg gjennom 2023.

Antall studenter som startet ved våre 3 heltidsutdanninger høsten 2023 var bare 14 og det laveste noen gang. Dette er ikke bærekraftig på sikt. Men takket være deltids- og videreutdanninger økte totalt antall studenter til 302 (oktober DBH). Det er det høyeste studenttallet vi har hatt.

Antall publiseringspoeng har stabilisert seg på et for oss høyt nivå (13 i 2022), men utfordringen er fortsatt at vi har for få ansatte som publiserer regelmessig.

Søknad om institusjonsakkreditering ble sendt inn høsten 2023 og er under behandling hos NOKUT. En fremtidig institusjonsakkreditering har vært et prioritert strategisk mål for høyskolen de siste fem årene.

[Gjennomføringen av budsjettet med vekt på prioriterte mål og aktiviteter i tilskuddsbrevet, herunder søkingen til akkrediterte studier](#)

Etter flere år med stabile søkertall til våre 3 heltidsutdanninger har vi en nedgang i 2022 og 2023. Antall søkere til disse utdanningene har ikke vært lavere siden 2015. 52% av opptatte heltids studenter startet.

Antall søkere til vår internasjonale deltids masterutdanning har aldri vært lavere og det har aldri startet færre studenter på dette studiet enn høsten 2023. Antall aktive studenter på denne utdanningen har også gått ned det siste året.

Søkertallene til våre to deltids bachelorutdanninger har vært gode de siste årene. Våre samarbeidspartnere benytter i stor grad deltids grunnutdanning for sine medarbeidere.

[Omtale av eventuelle transaksjoner mellom tilskuddsmottaker og nærstående parter](#)

Steinerhøyskolen fikk gjennom vedtektsendringer i Berlestiftelsen (tidligere Berle Antroposofisk Arbeidssenter) full kontroll over denne stiftelsen i 2023. Berlestiftelsens eneste virksomhet er å eie og drive Professor Dahls gt. 30, hvor Steinerhøyskolen er største leietaker. Steinerhøyskolen betaler samme husleie pr kvadratmeter som den andre leietakeren i bygget. Husleien på ca. 2000 kr/kvm inkludert oppvarming og felleskostnader er normal for denne type bygg og beliggenhet.

Kort omtale av vesentlige forhold som har hatt betydning for oppnådde resultater, herunder en konkret beskrivelse av hvilke utfordringer institusjonen har innenfor utdanning og forskning, og styrets tiltak for å forebygge eventuelle avvik

Steinerhøyskolens samfunnsoppdrag er å utdanne for steinerskoler, steinerbarnehager og sosialterapeutiske virksomheter. Bredden i studietilbudet og lavere antall studenter enn ønskelig på flere utdanninger innebærer et kontinuerlig press på økonomien og krever stram styring.

De siste årene er det arbeidet mye med å etablere nye, forutsigbare og langsiktige finansieringskilder. Årlige faste bidrag fra våre samarbeidspartnere er nå oppe i 1,9 mill. kr. pr. år.

Siden 2021 har Steinerhøyskolen vært samarbeidspartner for 80 virksomheter i dekompp/rekompp/kompetanseløftet ordningene. Dette har gitt inntekter på 5,9 mill. i 2023. Prosjektene bidrar til å styrke samarbeidet med praksisfeltet og til å gjøre lærerutdanningene praksisrelevante. Prosjektene bidrar til å videreutvikle lærerutdanningen og Steinerhøyskolens fagmiljø.

De siste årene har vi jobbet aktivt med å forbedre høyskolens lønnsnivå, sist med en generell lønnsøkning på ca. 10% i august 2022. Dette har vært en belastning for økonomien, men en forutsetning for å kunne rekruttere yngre og kompetente medarbeidere. Dessverre er ikke økonomien stabil nok til at vi har kunnet gi lønnsøkninger i 2023. Den langsiktige trenden viser at gjennomsnittsalderen blant de ansatte er på vei ned, men 53 år er fortsatt høyest i sektoren og godt over gjennomsnittet på 47.

Steinerhøyskolen har gjennom en årrekke scoret svært godt på NOKUTs studiebarometer. Det gjør vi også i 2023 med en totalscore på 4,4. Bare 4 høyskoler med til sammen under 100 respondenter scorer bedre. Dermed kan vi fastslå at vi er tilbake i toppen og at vi er klart bedre enn gjennomsnittet på 4,0. Hele sektoren viser en forbedring fra 2022, men vår forbedring er klart bedre enn snittet.

Steinerhøyskolen representerer verdier og et menneskesyn som ligger i tiden. Det er derfor grunn til å tro at våre utdanninger i større grad vil bli etterspurt i årene som kommer og at målet om å rekruttere flere studenter fortsatt er realistisk. Dette forutsetter at Steinerhøyskolens tilbud og muligheter må bli bedre kjent, og at steinerpedagogisk utdanning og kompetanse blir anerkjent som likeverdig med annen utdanning på samme nivå og av samme varighet.

De største fremtidige utfordringene er stort sett som før:

- oppnå akkreditering som høyskole
- rekruttere flere studenter
- optimalisere bemanning
- stabilisere høyskolens økonomi

Omtale av eventuelle planlagte organisatoriske endringer som antas å ville påvirke virksomhetens rettslige eller økonomiske stilling

I årets siste styremøte ble det vedtatt å planlegge en nedbemanning med virkning fra august 2024. Begrunnelsen for nedbemanningen er å redusere det budsjetterte underskuddet i 2024 og å unngå underskudd i 2025 og 2026.

Overordnet fremstilling av de viktigste prioriteringene for 2023

De viktigste prioriteringene i prioritert plan for 2023 har vært:

- Revurdere og finpusse profilering
 - Dette er et større prosjekt som vil fortsette i 2024.
- Øke tilstrømmingen, spesielt til heltidsstudiene og mastergradene
 - Til tross for økt satsing på markedsføring våren 2023 har vi ikke lyktes med rekruttering til heltids- og masterutdanningene. Heldigvis har tilstrømmingen til deltids- og videreutdanningene vært god.
- Videreutvikle samarbeidet med Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet og Sosialterapeutisk Forbund
 - Avtalene om fast årlig støtte er fornyet med 3 år.
- Øke omfanget av etterutdanning og foredragsvirksomhet
 - Fysisk «Oslokurs» med ca. 300 deltakere arrangert for første gang siden før pandemien.
- Komme med på flere dekomp/rekomp prosjekter
 - Som beskrevet i pkt. 1.1 og 1.4 har dette gått veldig bra i 2023.
- Bygge på erfaringer fra pandemien og vurdere mer nettbasert undervisning
 - På dette området har vi ikke kommet videre.
- Innføre nye undervisningsformer som kan redusere antall timer
 - Dette er et langsiktig arbeide som vil bli synlig i undervisningsplanene for 2024/25.
- Kontinuerlig overvåking av poengproduksjon for å sikre økning i antall studiepoeng per faglig årsverk
 - Dette måltallet var helt stabilt fra 2022 til 2023.
- Videreutvikle samarbeidet med OsloMet, faglig og administrativt
 - Dette er et langsiktig arbeid som ikke kan forventes å gi konkrete resultater et enkelt år. Men samarbeidet oppleves som godt.
- Bruke studentene og studiebarometeret i vår markedsføring
 - Dette har ikke gitt konkrete resultater.
- Sende akkrediteringssøknad til NOKUT i løpet av året
 - Søknaden ble sendt 31.10.23.

Omtale av resultater på arbeidet ved institusjonen når det gjelder likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Stiftelsen hadde ved utløpet av 2023 23,2 årsverk. 50 % av disse årsverkene ble utført av kvinner.

Styret består av 4 kvinner og 4 menn.

4 av høyskolens 4 studieledere er kvinner.

20% av våre førstestillinger er kvinner. Denne andelen har dessverre gått ned.

Ifølge NAV statistikk er vårt sykefravær 3,5% de siste 12 måneder. Dette er på samme nivå som for et år siden og klart lavere enn snittet i vår bransje.

Stiftelsen lønner ikke etter kjønn. Styret mener det ikke er behov for konkrete likestillingstiltak, og at det allerede tas tilstrekkelig hensyn til likestilling. Steinerpedagogisk kompetanse på det akademiske nivået høyskolen trenger er mangelvare. Dette betyr at kjønn og etnisitet er underordnet faglige kvalifikasjoner.

Stiftelsen er en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på bakgrunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, språk eller livssyn. Dette ivaretas gjennom like vilkår, rettigheter og muligheter i ansettelses- og arbeidsforholdet. Tiltak vurderes og utformes etter behov i virksomheten.

Steinerhøyskolen legger vekt på å tilrettelegge forholdene for studenter og besøkende slik at alle kan få godt utbytte av høyskolens tilbud. Per i dag må rullestolbrukere bruke en sideinngang for å komme direkte til heisen da det ikke har vært mulig for huseieren å installere rullestolheis.

Omtale av arbeidet samfunnssikkerhet og beredskap

- Høyskolens administrative leder har det operative ansvaret for beredskap og HMS-arbeid.
- I november 2022 startet vi et omfattende arbeid med en Risiko- og Sårbarhetsanalyse.
- Sluttproduktet er en godt dokumentert beredskapsplan.
- Denne ble testet i en større beredskapsøvelse i august 2023.
- Høyskolen har avtale med Agil Helse om bedriftshelsetjeneste.
- Informasjon om høyskolens rutiner og krisehåndtering inngår i studiehåndboken som alle studenter får tilgang til elektronisk og/eller i trykket versjon ved oppstart av studier.

I styret for Stiftelsen Steinerhøyskolen

28.02.2024

Ninon Onarheim Styreleder	Axel Hugo Styremedlem	Sidsel Grande Styremedlem	Stein Tennebø Styremedlem
Josefin Winther Styremedlem	Geir Legreid Styremedlem	Even Lynne Styremedlem	Sunniva Dalehavn Styremedlem

Dokumentet er signert elektronisk av samtlige styremedlemmer i Visma Sign.

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Steinerhøyskolen er en stiftelse som har som formål å tilby lavere og høyere grads utdanning innen steinerpedagogikk, tilby etter- og videreutdanning, drive forskning og utviklingsarbeid, samt bidra til forskerutdanning innenfor fagområdet. Stiftelsen baserer sin virksomhet på et antroposofisk idégrunnlag. Stiftelsen skal også formidle og informere om steinerpedagogikk i offentligheten.

Høyskolens samfunnsoppdrag er å tilby steinerpedagogisk grunn-, etter- og videreutdanning til personer som arbeider eller skal arbeide i steinerbarnehager, steinerskoler og sosialterapeutiske virksomheter.

Steinerhøyskolen tilbyr følgende akkrediterte studier på bachelor- og masternivå:

- 5-årig grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 med steinerpedagogikk (mastergrad i samarbeid med Oslo Met)
- Steinerpedagogisk lærerutdanning (bachelorgrad heltid)
- Steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning (bachelorgrad heltid og deltid)
- Antroposofisk sosialpedagogikk (bachelorgrad deltid)
- Erfaringsbasert internasjonal mastergrad i steinerpedagogikk på deltid

Lærerutdanningene og mastergradsstudiene er pedagogiske studier, mens sosialpedagogikk har grunnelementer både fra steinerpedagogikk og helsefag.

Steinerhøyskolen tilbyr også enkeltemner som videreutdanning.

Høyskolen er sentralt lokalisert på Majorstuen i Oslo og holder til i en gammel skolebygning eid av en nærstående stiftelse.

Rector Marius Wahl Gran, Forskningsleder Terje Sparby og Administrativ leder Steinar Døhlen har vært høyskolens toppledelse i 2023.

Rapporter som gjelder for 2023 er publisert på nettsidene til DBH.

Hovedtall

Antall årsverk 2023	22
Antall fast ansatte 31.12.23	30
Antall registrerte studenter	302 pr oktober 2023
Totale inntekter	36,7 MNOK
Total tildeling fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer	19,2 MNOK
Årsresultat	1,4 MNOK

Redegjørelse for økonomiske forhold:

Steinerhøyskolen driver hovedsakelig med høyskoleaktiviteter og har ingen underenheter. Inntekter og kostnader relatert til kursvirksomhet o.l. holdes regnskapsmessig atskilt fra annen virksomhet.

III. Årets aktiviteter og resultater

Resultatrapportering på sektormål

Hovedtall (utvalg av tidligere nasjonale styringsparametere)

	Resultat 2022	Resultat 2023
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid	33% (DBH)	34% (DBH)
Andelen mastergradskandidater som gjennomfører på normert tid	23% (lite utvalg, egne tall)	43% (lite utvalg, egne tall)
Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten	4,2	4,4
Faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter	27,8	31,6
Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk	0,8 (DBH)	0,5 (estimat)
Antall studiepoeng per faglig årsverk	544 (DBH)	543 (DBH)

Kandidatmåltall

	Mål 2023	Resultat 2023
Barnehagelærerutdanning:	20	29 (DBH)
	(orientering om statsbudsjettet 2023)	

Vurdering av resultatene etter nye sektormål:

Sektormål 1: Høy kvalitet i utdanning og forskning

Gjennomføring av bachelor- og masterstudier

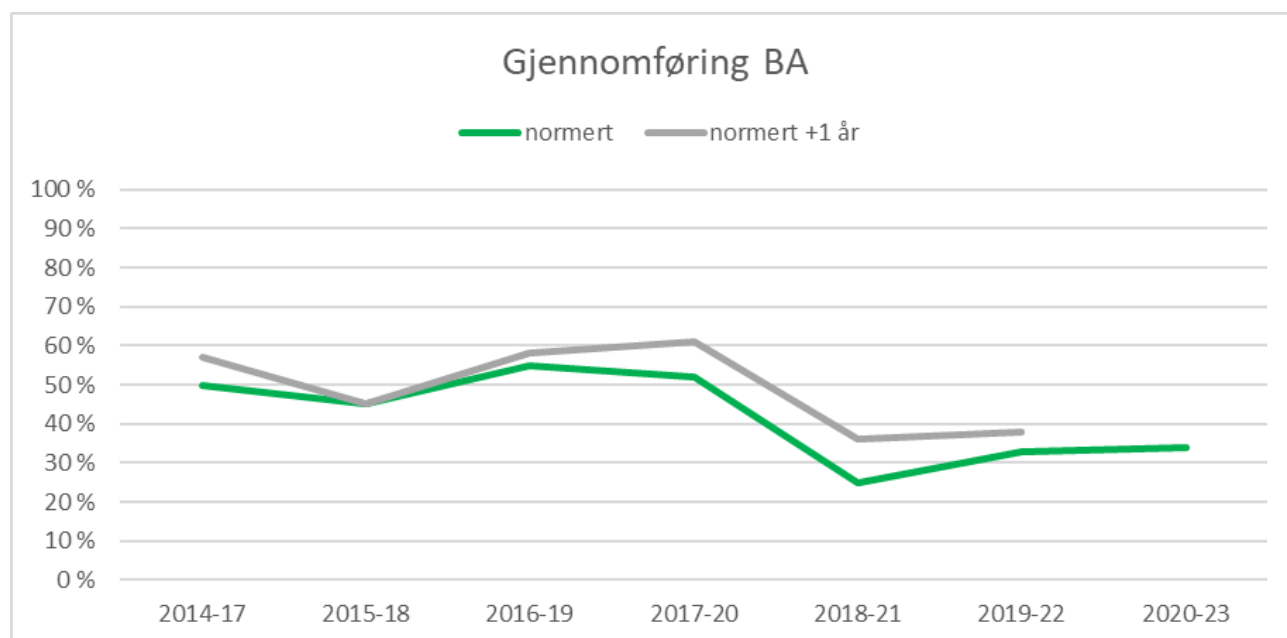
- Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid: svakt opp til 34%
- Andel masterkandidater som fullfører på normert tid (3 år på deltid): for lite utvalg i DBH, men egne tall viser en positiv utvikling

Gjennomstrømming, studiepoengproduksjon og normert tid

Steinerhøyskolen er kontinuerlig opptatt av å opprettholde og forbedre gjennomstrømmingen ved de ulike studietilbudene. Individuell utdanningsplan utarbeides for studenter som ikke har mulighet til å fullføre studier på normert tid grunnet helse eller andre forhold. Ifølge NOKUTs Studiebarometer og interne undersøkelser av studiekvalitet og læringsmiljø gir Steinerhøyskolen god veiledning og oppfølging. En av fordelene med få studenter og et lite miljø er god oversikt med gode muligheter til å fange opp de studentene som kan og vil fullføre sine studier.

Andelen studenter som gjennomfører studiene på normert tid, var tidligere litt høyere enn gjennomsnittet i sektoren, men går betydelig ned fra 2021. En tilsvarende nedgang ser vi ikke hos sammenlignbare høyskoler. Det er lite som tyder på at nedgangen skyldes mangelfull oppfølging av studentene, jfr. *Studiebarometeret 2023*. I NOKUTs og våre egne undersøkelser kommer det tydelig frem at studentene er fornøyde med undervisningen, oppfølgingen, studiets innhold og læringsmiljø. Vi tror derfor at det er utenforliggende faktorer (alder, familie, helse m.m.) som i stor grad er årsak til avbrudd, permisjoner og lignende.

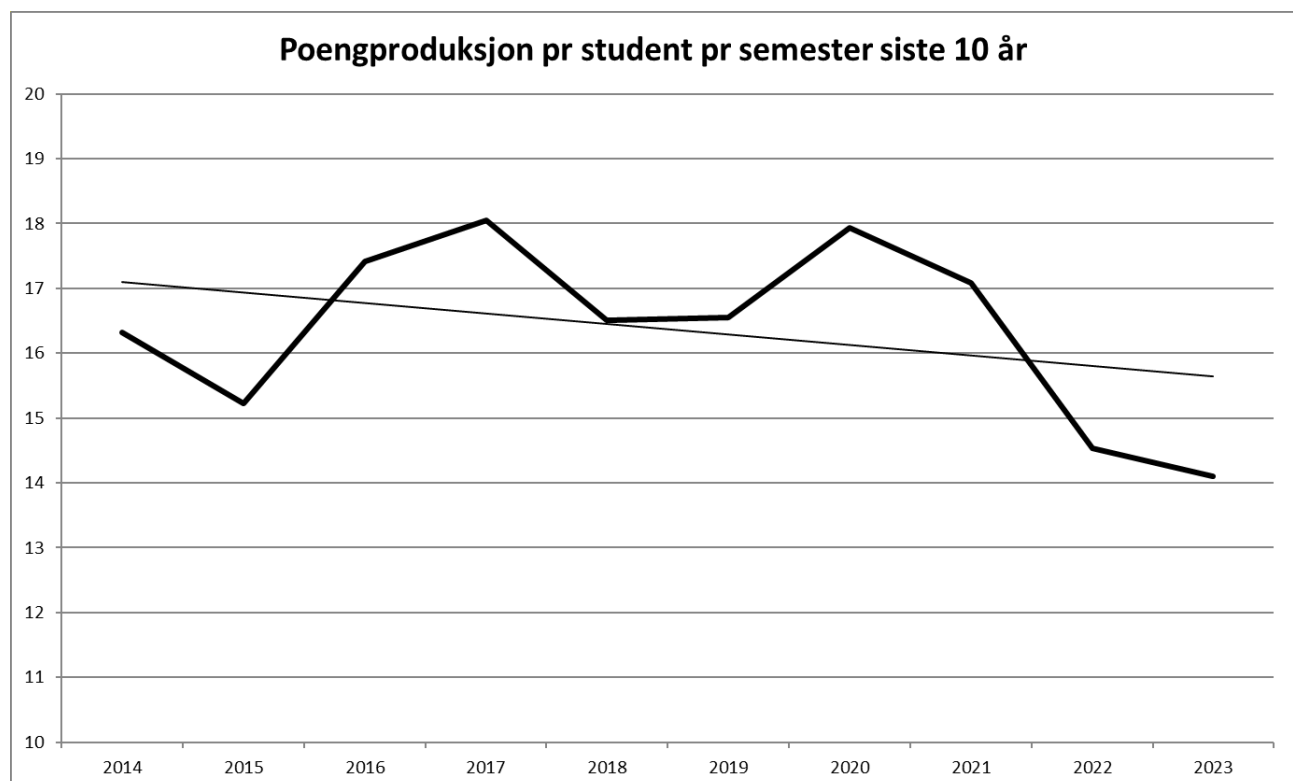
Figuren nedenfor viser også at det er relativt få studenter som fullfører på normert tid pluss ett år. Det betyr at vi for tiden har flere BA-studenter som faller fra enn som gjennomfører

Studiepoengproduksjon, gjennomsnitt per student:

De siste årene har etterspørselen etter kompetanseheving i steinerskolene og -barnehagene blitt stadig høyere. Steinerhøyskolen tilbyr enkeltemner fra lærer- og barnehagelærerutdanningen som videreutdanning. Dette har bidratt til høyere studenttall og studiepoengproduksjon, men har samtidig ført til at poengproduksjonen per student ikke øker (jfr. tabell nedenfor). Denne utviklingen understreker Steinerhøyskolens behov for å øke tilstrømmingen til høyskolens heltids grunnutdanninger.

År	Studiepoeng per student Vårsemesteret	Studiepoeng per student Høstsemesteret	Studiepoeng per student Hele året
2023	18,7	9,2	27,9
2022	17,1	12,0	29,0
2021	20,8	13,4	34,2
2020	20,9	15,3	35,8
2019	17,5	15,7	33,0
2018	19,2	14,2	33,0
2017	18,5	17,6	36,2
2016	19,5	15,3	34,8
2015	18,8	12,1	30,4
2014	18,0	15,0	32,6
2013	17,8	17,7	35,4
2012	20,3	21,0	41,2
2011	20,2	19,0	39,2

Den langsiktige trenden er tydelig nedadgående. Vi har en økende andel deltidsstudenter, og i tillegg kommer at en for stor andel av studentene ikke gjennomfører på normert tid.

Steinerhøyskolens kvalitetspolitikk er å sørge for god kommunikasjon, lave terskler og åpne dører slik at dialog og samhandling blir enklest mulig. Det er små og gjennomsiktige forhold ved høyskolen, og relasjonen mellom studenter og høyskolens medarbeidere sikrer studentene nødvendig oppfølging og tilrettelegging for

å kunne nå studiets målsettinger. Studentene får god informasjon om de ulike emnenes inndeling og mål, krav til oppmøte, arbeidskrav, forventet arbeidsomfang, pensumlitteratur og hvordan faglig nivå og egnethet blir vurdert og kontrollert. Hver student har dessuten en mentor de kan rådføre seg med og som tar initiativ overfor studenter som står i fare for å miste grepet på studiene.

Det gjennomføres årlige studentevalueringer som tar for seg ulike sider av studiets kvalitet. Studentenes vurdering av hvilke muligheter de har hatt til å oppnå forventet læringsutbytte blir besvart i de spørsmål evalueringene tar opp. I tillegg utformes det årlige eksamensrapporter som evaluerer resultatene og viser en utvikling over tid. Steinerhøyskolens faglig ansatte og ledelse analyserer resultatene fra disse evalueringene og vurderer om tiltak bør igangsettes.

Andelen bachelorstudenter som gjennomfører på normert tid var lenge litt over landsgjennomsnittet for sektoren. Etter flere år med positiv utvikling faller dette forholdstallet fra 2021. Kvalitetssikringssystemet legger opp til årlige studentevalueringer, og det er ingen indikasjoner på at høyskolens undervisning eller oppfølging av studentene påvirker gjennomstrømmingen negativt.

Nedenfor følger en oversikt over Steinerhøyskolens studieprogrammer:

Studieprogram	Varighet	2022 kandidater	Andel normert tid DBH	2023 kandidater	Andel normert tid DBH
Master, deltid	3 år – 120 stp	5	*	7	*
5-årig grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 med steinerpedagogikk, master	5 år – 300 stp			Første Avgangskull 2024	
Sosialpedagogikk, deltid, opptak hvert annet år	4 år – 180 stp	7	*	1	*
Lærerutdanning	3 år – 180 stp	6	27%	10	44%
Barnehagelærer	3 år – 180 stp	7	38%	10	31%
Barnehagelærerutdanning, deltid, opptak hvert annet år	4 år – 180 stp	1	*	19	*
TOTAL bachelor		21	33%	40	34%

* utelatt p.g.a. små utvalg

Steinerhøyskolens prioriterte mål på dette området

I høyskolens prioriterte plan for 2023 har det vært et satsingsfelt å øke tilstrømningen til studiene, særlig til heltidsutdanningene. Dette har vært et av de viktigste målene gjennom flere år, men studenttallene stagnerer. Tiltakene for å bli mer synlig på områder som høyskolens egenart, verdier og studietilbud har ikke gitt resultater som ønsket. Derfor prøvde vi ut flere nye tiltak våren 2023. Dessverre gav heller ikke dette resultater.

I forhold til Steinerhøyskolens størrelse har vi relativt få søkere. Men dette oppveies delvis av at en høy andel søkere som får tilbud om studieplass og at en høy andel av disse faktisk møter opp. At en høy andel av søkerne faktisk møter opp, kan bidra til at frafallet blir relativt høyt.

Samtidig har det vært arbeidet for å gjøre studiene mer attraktive. Særlig viktig har det vært å klargjøre hvilke overgangs- og påbygningsmuligheter studentene har, og hvordan kandidater fra Steinerhøyskolen kan få eller bygge opp kompetanse for å arbeide i offentlige skoler og barnehager. Dessverre har dette ikke vært

nok til å sikre tilstrømmingen til vårt 3-årige lærerstudium. Antall studenter på denne tradisjonelle lærerutdanningen stagnerer.

Derfor blir vår fellesgrad i samarbeid med OsloMet svært viktig for oss. Fellesgraden, 5-årig grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 med steinerpedagogikk, ble akkreditert av NOKUT i 2018 og ble søkbar gjennom Samordna opptak i 2019. Det har vært god interesse for studiet, men det viser seg at frafallet er høyt. Bare 42% har startet på det 4. året. Studiet har nå 21 studenter fordelt på 5 kull. Dette er klart lavere enn forventet.

På vår heltids barnehagelærerutdanning er situasjonen den samme. Frafallet er på over 60%. Totalt antall studenter er 21.

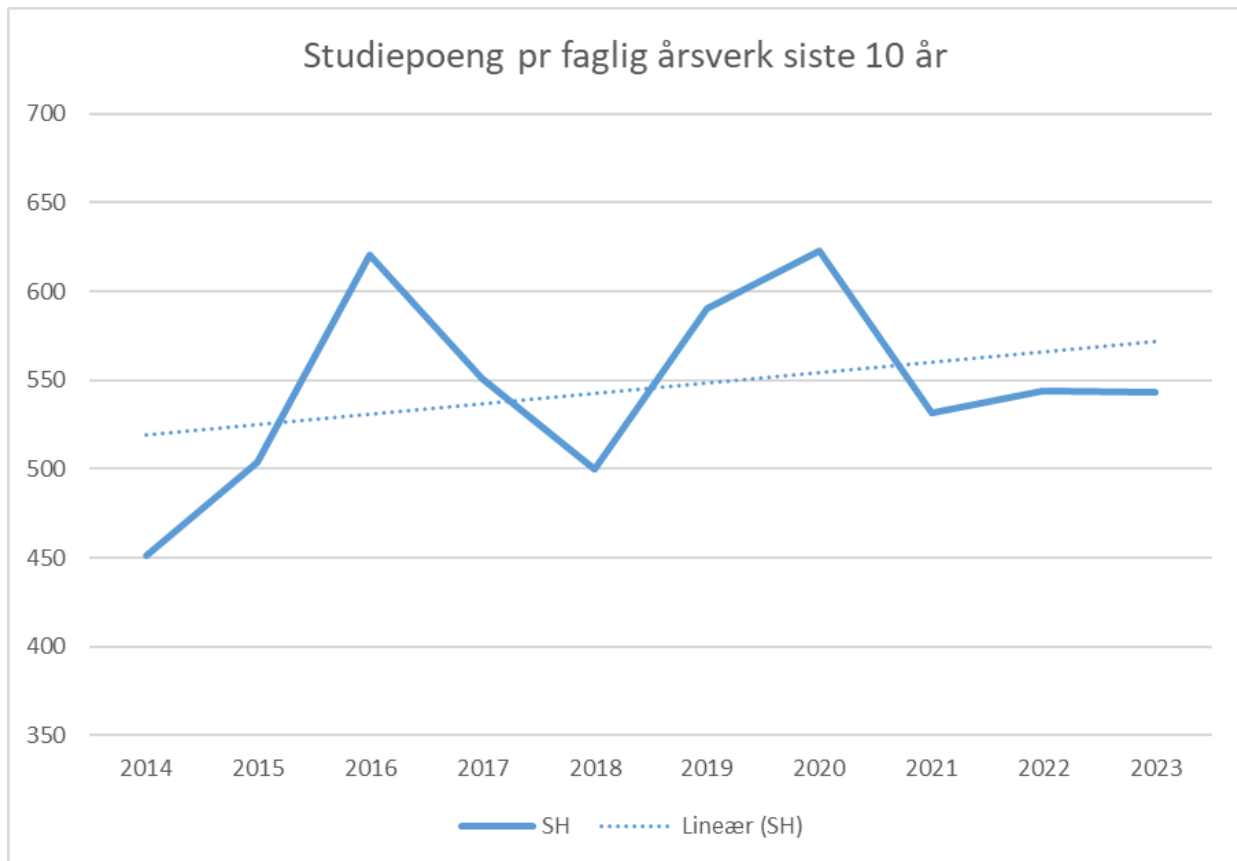
På vår deltids barnehagelærerutdanning med opptak hvert annet år startet 18 studenter i 2021 og 16 i 2023. Her har vi nå 28 studenter fordelt på to kull. Blant disse studentene er frafallet klart mindre enn på heltidsutdanningene.

Når det gjelder barnehagelærerutdanningen, har vi gjennom flere år hatt kontakt med Kunnskapsdepartementet for å få en ny vurdering av kompetansen til Steinerhøyskolens barnehagelærerkandidater. Per i dag gir offentlig barnehagelærerutdanning kompetanse til å arbeide som pedagogisk leder eller styrer i offentlige og private barnehager, mens Steinerhøyskolens barnehagelærerutdanning, som er på samme nivå og har samme varighet, kun gir kompetanse for arbeid som pedagogisk leder og styrer i steinerbarnehager. Vi mener det ville styrke Steinerhøyskolens arbeid med rekruttering dersom steinerbarnehagelærere fikk likeverdig kompetanse som offentlige barnehagelærere.

Sosialpedagogene som er utdannet fra Steinerhøyskolen, har allerede samme kompetanse som miljøterapeuter og miljøarbeidere i kommunal og offentlig tjeneste. Til dette deltidsstudiet har vi opptak hvert annet år. Vi har nå 37 studenter fordelt på to kull. Vi opplever økende interesse for dette studiet og lavt frafall.

Studiepoeng pr faglig årsverk

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
452	451	504	621	551	500	590	623	531	544	543

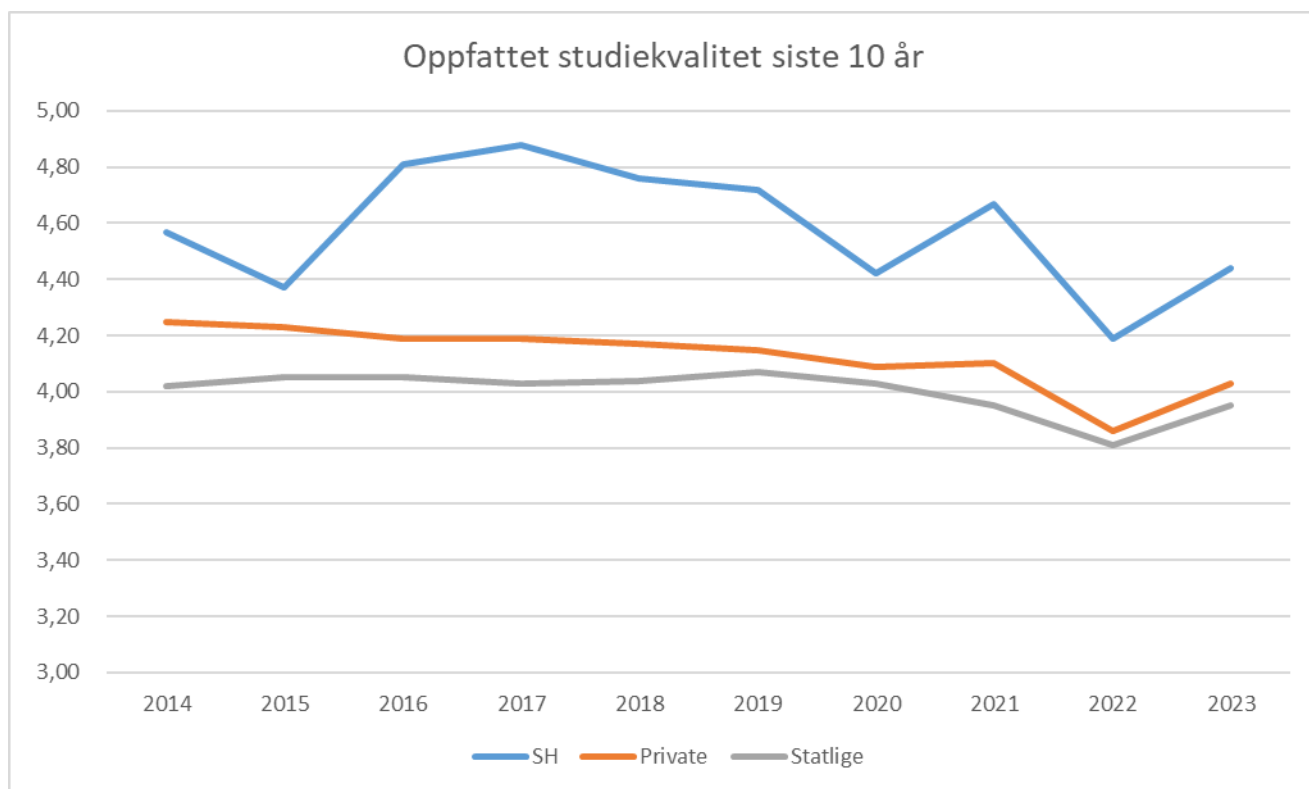

Det er store variasjoner fra år til år, men den langsiktige trenden er positiv og indikerer økende effektivitet.

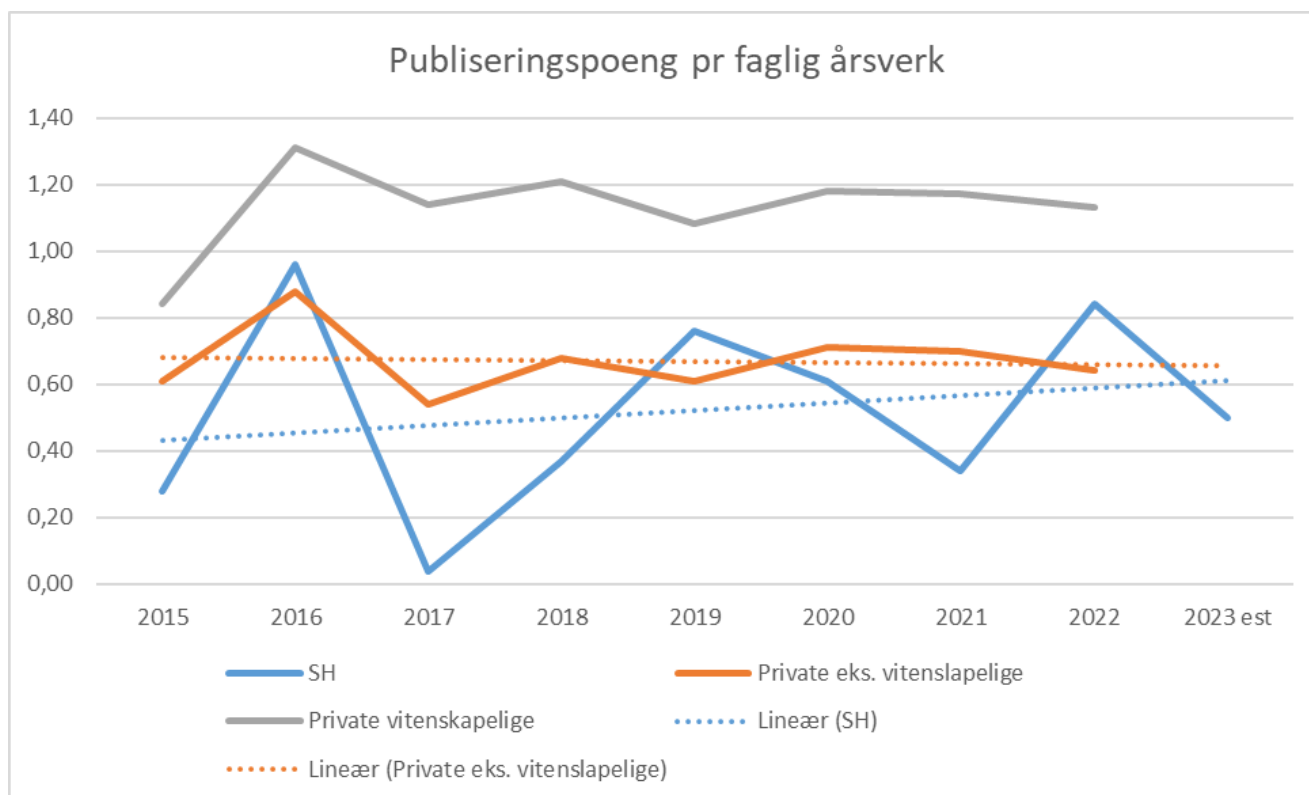
Studentenes studieinnsats og tilfredshet

*Etter en kraftig økning i 2021 gikk faglig tidsbruk (timer) per uke blant heltidsstudenter (DBH) ned til 28 i 2022. Det ser nå ut til å ha stabilisert seg på 32. Det er nær gjennomsnittet i sektoren for 2023.

* Skår på hvordan studentene oppfatter studiekvaliteten (DBH): 4,4. En nedadgående trend hos oss og i sektoren som helhet ser ut til å være snudd. Vi var i mange år aller best. Vi er ikke tilbake helt på topp, men bare 4 institusjoner med til sammen under 100 respondenter kan vise til en høyere skår. Dette bør kunne utnyttes i markedsføringen av våre studietilbud.

Publisering

Diagrammet taler for seg. Vi er i ferd med å nå snittet blant de private høyskolene. I våre beste år nærmer vi oss også de vitenskapelige private høyskolene. Vi er stolte av denne utviklingen. Vi har nå en bemanning som

gir muligheter for publisering, og de fleste ansatte får avsatt tid til det. Forskningsleder følger opp disse ansatte. Utfordringen er fortsatt å få flere ansatte til å publisere.

Nedenfor følger en oppstilling over all publisering i 2023 (også ikke poenggivende).

Publisering 2023

Frode Barkved

Barkved, F.: Grumset mistenksomhetsretorikk. *Klassekampen*, 5.1. 2023

Barkved, F.: Stemmer fra det andre Russland. *Klassekampen*, 10.2. 2023

Barkved, F.: Antroposofi og konspirasjonstenkning. *Samtiden*, 3.8. 2023

Barkved, F.: Rudolf Steiners historiebegrep i lys av hans tidlige filosofi og senere esoterikk (del 1). *Libra*, 1, 2023

Barkved, F.: Rudolf Steiners historiebegrep i lys av hans tidlige filosofi og senere esoterikk (del 2). *Libra*, 2, 2023

Barkved, F.: Historiesyn og historieundervisning på steinerskolen (del 1). *Libra* 4/2023

Barkved, F.: Debatt om Rudolf Steiners ettermæle og kritikk av hans kristologi. *Mennesket*, høstnummer, 2023

Barkved, F.: Å oppleve det sanne 'jeg er' – en betraktning over de to siste offentlige foredragene Rudolf Steiner holdt i Norge. *Antroposofi i Norge*, 2, 2023

Barkved, F.: Cato Schiøtz – fra humanetikk til antroposofi. *Antroposofi i Norge*, 4, 2023

Barkved, F.: Skagen, K., Normann Waage, P. (red.): *Cato Schiøtz: På mange barrikader. Essays og artikler*. Dreyer forlag, 2023

Josefin Winther

*** Winther, J.: Trust the process, surrender the outcome. Diversity in education. One teacher's journey through an action research project about diversity, the role of arts and facilitation. *RoSE*, Vol. 13, 2023.

*** Winther, J.: The Teacher as an Artist: Perspectives on the Role and Qualities of the Teacher as an Artist in the Age of Change and Instability. *Prima Educatione*, vol. 7, 2023.

Winther, J.: Til Vega. *Eget forlag*, 2023.

Winther, J.: Fra bekjennelse til erkjennelse. *Libra*, 1, 2023.

Winther, J.: Sosialpedagogisk seminar på Vidaråsen, *Landsbyliv*, 55, 2023.

Winther, J.: Har vi egentlig rom for alle? *Dagsavisen*, 3.12.2023.

Winther, J.: Kunsten å være i bevegelse. *Steinerbladet*, 3, 2023.

Winther, J.: La musikken undervise, *Steinerbladet*, 3, 2023.

Markus Lindholm

*** Lindholm, M.: Bærekraftig utvikling. En kritisk undersøkelse. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk*, 9, 2023.

*** Lindholm, M.: Upright posture and the human syndrome. *Mind and Matter*, 21/2, 2023.

Lindholm, M.: Evig kjærlighet (bokanmeldelse av Vibeke Riiser-Larsens og Erik Tunstads: Evig kjærlighet. Den evolusjonære historien). *Biolog*, 4.

Lindholm, M.: Man blir oppslukt (bokanmeldelse Insektene i hagen, av A. Tjernshaugen). *Naturen*, 6, 2023.

Lindholm, M.: Mannen som lamslo Darwin. *Aftenposten*, 8.1.2023.

Lindholm, M.: Da svarttrostene flyttet til byen. *Stavanger Aftenblad*, 28.5.2023.

Lindholm, M.: Otto Tank og «tidens Kopernikus». *Naturen*, 4-5.

Lindholm, M.: Wallace og naturlig seleksjon – mer enn et innfall. *Biolog*, 4

Gry Storsve Hundsnes

Storsve Hundsnes, G.: "Synger jeg surt?" Om stemmeskam og hvordan det kan overvinnes. *Korbladet*, desember 2023.

Terje Sparby

*** Sparby, T.: Rudolf Steiner and the 'Guardian of the Threshold': Part I: Conceptual Overview and Complexities. *Steiner Studies*, 2, 2023

*** Sparby, T.: Rudolf Steiner and the 'Guardian of the Threshold': Part II: Experiential Perspectives. *Steiner Studies*, 3, 2023

*** Yang, W.F.Z., Chowdury, A., Bianciardi, M., van Lutterveld, R. Sparby, T., Sacchet, M.D.: Intensive whole-brain 7T MRI case study of volitional control of brain activity in deep absorptive meditation states, *Cerebral Cortex*, 34 (1), 2023

*** Galante, J., Grabovac, A., Wright, M., Ingram, D.M., van Dam, N.T, Sanguinetti, J.L., van Lutterveld, R., Sparby, T. Sacchet, M.D., A Framework for the Empirical Investigation of Mindfulness Meditative Development. *Mindfulness*, 14, 2023

Sparby, T.: Kan jeg fortsatt fortelle eventyr? Subjekt, 6.2.2023

Sparby, T.: Kirken sliter med et åndelig savn. Subjekt. 3.12.2023

Sparby, T.: The Ring of Eternal Life. A Story of a King and His Twelve Sons. *The Philosopher's Stone*, 23.4.2023

Sparby, T.: Antroposofisk meditasjon, fra innledningen til SKA 10. *Libra*, 4, 2023

Sparby, T.: Kan jeg fortsatt fortelle eventyr? *Libra*, 2, 2023.

Andreas Barsleth Nilsen

Barsleth Nilsen, A.: Vinteren i barnehagen. *Steinerbladet*, 4, 2023.

Vilde Stabel

Stabel, V.: Årstidsrefleksjoner, *Steinerbladet*, 4, 2023.

Torbjørn Eftestøl

Eftestøl, T.: A Differential Play of Forces. Transcendental Empiricism and Music. *NMH Publications*, 4, 2023.

Oppsummering og vurdering av Steinerhøyskolens mål for 2023 innenfor området:

Formidling

Steinerhøyskolens formidlingsaktiviteter har stabilisert seg på et rekordhøyt nivå. Økningen fra normalnivået før pandemien er på rundt 50%. I 2023 har Steinerhøyskolens medarbeidere meldt inn følgende formidlingsbidrag:

Type formidling				i Norge	i utlandet	Totalt	fjorår
Foredrag og kursvirksomhet				80	15	95	124
Konferansebidrag				20	12	32	19
Artikler/kronikker og debattinnlegg				34	3	37	31
Bokutgivelser/doktoravhandlinger				3	1	4	4
Kunstneriske prosjekt, utstillinger, forestillinger, konserter				119	5	124	136
				256	36	292	314

Sett i forhold til høyskolens størrelse (16 faglige årsverk) er dette svært høye tall.

Sektormål 2: Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon

Relevans i utdanning og forskning

Steinerhøyskolens arbeid for å sikre relevans i studieprogrammene

Steinerhøyskolens viktigste oppdragsgivere og samarbeidspartnere er Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet, Sosialterapeutisk forbund og Steinerskolenes Foreldreforbund. Sammen med disse aktørene drøftes overordnede målsettinger og planer. Alle viktige spørsmål som berører utdanningene, blir kommunisert gjennom forbundene. Det konkrete samarbeidet om for eksempel praksis og praksisplasser skjer med de enkelte steinerskoler, steinerbarnehager og sosialterapeutiske virksomheter.

Bidrags- og oppdragsinntekter

Steinerhøyskolens bidrags- og oppdragsinntektene har aldri vært høye. Nivået har alltid vært langt under snittet for private høyskoler. Men bidrags- og oppdragsinntekter har en snever definisjon. Ser man på det bredere måltallet «andre inntekter per faglige årsverk», er det ingen privat høyskole som over tid har vært på et høyere nivå enn Steinerhøyskolen (f.eks. 204.000 i 2022). Størstedelen av disse inntektene kommer fra kurs og konferanser.

I august hvert år samles over 300 steinerpedagoger fra hele Norden til en ukes etterutdanning på våre populære «Oslokurs». På grunn av pandemien var dette arrangementet digitalt i to år. I 2023 ble kursene arrangert som før pandemien og med god deltakelse.

Samspill mellom forskning og utdanning - NORENSE

Forskningen som utføres ved Steinerhøyskolen bringes inn i undervisning og i pensumlitteratur. I samarbeid med steinerskoler, -barnehager, forbund og steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner i Norden har Steinerhøyskolen vært med på å bygge opp et felles forskningsnettverk (NORENSE).

Steinerhøyskolen er godt representert i ledelsen av NORENSE. Nettverket består av medlemmer som representerer høyskolene, steinerskolene, steinerbarnehagene, foreldreforeningene og forbundene i Norge, Sverige og Finland. NORENSE utbetaler årlig ca. 250 000 NOK i støtte til ulike forskningsprosjekter.

Internasjonalt samarbeid for å styrke fagmiljøet

Steinerhøyskolen har en samarbeidsavtale med Alanus Hochschule für Kunst und Gesellschaft (www.alanus.de) i Tyskland som gjelder utveksling av fagpersonell og studenter. Alanus tilbyr dessuten en tyskspråklig variant av Steinerhøyskolens internasjonale masterstudium som i Norge har engelsk som undervisningsspråk. Samarbeidet bidrar til et større fagmiljø og tettere kontakt rundt faglige spørsmål knyttet til forskning og forskningens betydning i undervisningen.

I 2022 innledet vi et samarbeid med Maria Curie-Skłodowska University i Lublin, Polen. Det startet med at 4 pedagoger fra universitetet var på besøk hos oss, og senere har både rektor Marius Wahl Gran og en av våre førstelektorer gitt gjesteforelesninger i Lublin.

Tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education)

Samarbeidet med Alanus Hochschule har vært betydningsfullt på flere plan, bl.a. med etablering og drift av det felles fagfelleverdret elektroniske tidsskriftet RoSE (<http://www.rosejourn.com>). Dette internasjonale forskningstidsskriftet kommer ut i 1-2 utgaver pr år på både engelsk, tysk og spansk.

INASTE (International Network for Academic Steiner Teacher Education)

INASTE (<https://www.inaste-network.com>) består av ca. 20 steinerpedagogiske lærerutdanningsinstitusjoner som har eller arbeider for å få akademisk akkreditering. Nettverket har sitt sete i Wien og arrangerer konferanser hvor grunnleggende verdier og innhold i lærerutdanningene drøftes.

6-års prosjektet

I samarbeid med Universitetet i Agder har vi et flerårig forskningsprosjekt på det steinerpedagogiske tilbudet til 6-åringer i Norge.

Rapporten «Rammer, rom og organisering av tiden i førsteklasse» utkom i november 2023 og er den første forskningsbaserte publikasjonen om det steinerpedagogiske tilbudet til førsteklasse i Norge. Forskningsprosjektet startet våren 2022 og skal avsluttes ved årsskiftet 2024/2025. Rapporten inneholder en oppsummering av hovedfunn fra to spørreundersøkelser som ble gjennomført i Steinerskolene høsten 2022 der sentrale aspekter ved rammene og organiseringen av førsteklasse ble kartlagt. Rapporten er et kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med forskningsprosjektet og forhåpentligvis av interesse også for det steinerpedagogiske fagmiljøet og alle andre som er interessert i Steinerskolens pedagogiske praksis for de yngste elevene.

Steinerhøyskolens del av prosjektet er finansiert gjennom NORENSE (se ovenfor i dette avsnittet) og en bevilgning til styrking av barnehagelærerutdanningen over kap. 231 post 21 i statsbudsjettet for 2023 (se nedenfor).

Oppsummering og vurdering

Vi har flere prosjekter gående med mål om å fordype og videreutvikle samspillet mellom forskning og utdanning ved Steinerhøyskolen. Samarbeidet med steinerskoler, -barnehager og sosialterapeutiske virksomheter samt høyskolens formidling av resultater kan bidra til å videreutvikle/endre praksis på kortere og lengre sikt.

Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Steinerhøyskolen har ved utgangen av 2023 fem tilsatte professorer i til sammen 3,4% stilling. Alle er menn. Vår hittil siste kvinnelige professor gikk av med pensjon i 2021. Dette negative bildet oppveies av at 4 av 4 studieledere er kvinner.

Sektormål 3: God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Kandidattall

Departementets måltall for Steinerhøyskolen 2023:

- Barnehagelærerutdanning: 20

Med 29 kandidater på barnehagelærerutdanningene når vi måltallet med god margin. Det skyldes til dels at vi har opptak til vår deltids barnehagelærerutdanning annet hvert år. Snitt antall kandidater de to siste årene er 19.

Resultater og måloppnåelse for midler tildelt over kap. 231 post 21 og kap. 275 post 70

Steinerhøyskolen har mottatt 1,2 mill. til styrking av barnehagelærerutdanningen over kap. 231 post 21. Midlene er først og fremst brukt til en nyansettelse, og til et forskningsprosjekt omtalt ovenfor.

Steinerhøyskolen har ikke mottatt midler over kapittel 275 post 70 i 2023.

Resultater og måloppnåelse for øvrige midler tildelt i supplerende tildelingsbrev i 2023

I RNB kap. 260 post 70 ble Steinerhøyskolen tildelt 376.000 kr. i supplerende tilskuddsbrev av 22.juni 2023. Midlene skulle kompensere for ekstraordinære lønns -og prisjusteringer i 2023 og bidra til å unngå redusert aktivitet. Midlene er brukt i tråd med formålet og har bidratt til å opprettholde normal aktivitet.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Vi har gode og effektive rutiner for styring og kontroll. Vi bruker et moderne, skybasert regnskapssystem. Dette muliggjør gode og effektive rutiner for behandling og attestering av bilag. Inngående fakturaer betales alltid på forfall. Gode purre- og inkassorutiner har medført minimale tap på krav gjennom flere år.

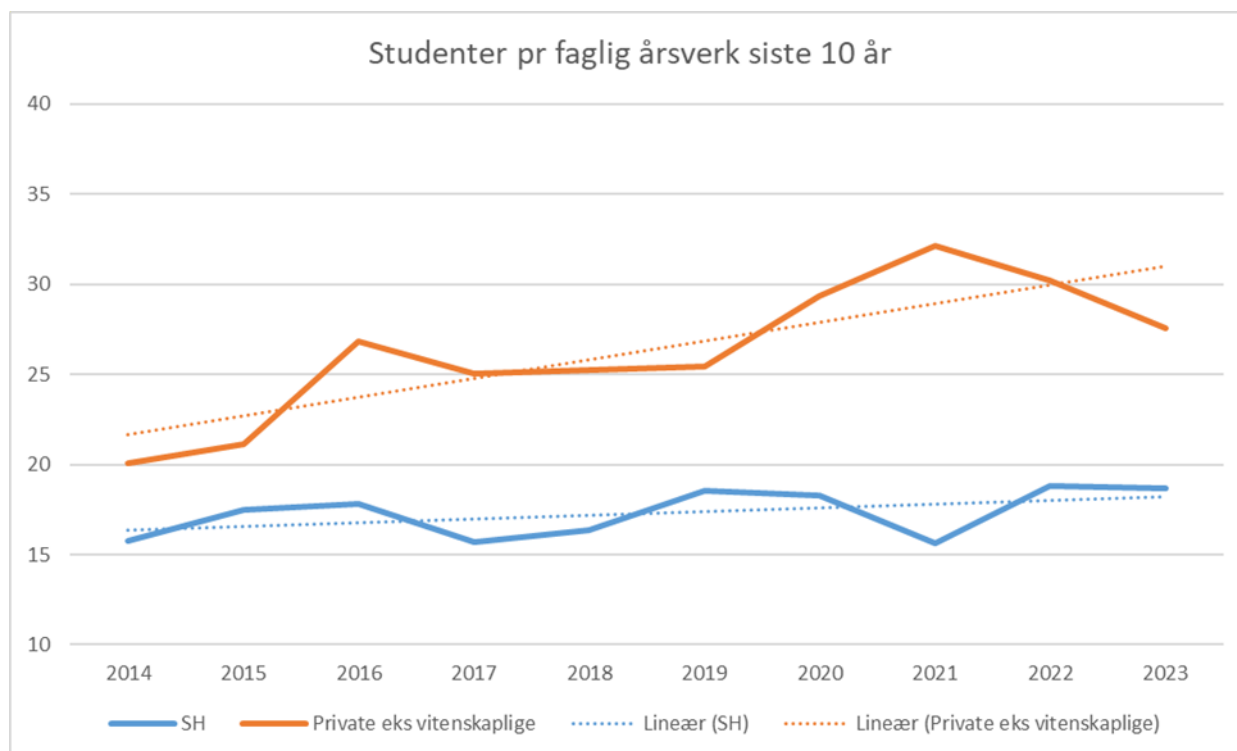
Regnskapet er alltid ajourført og avsluttes hver annen måned. Ved regnskapsavslutning sammenlignes det mot detaljert budsjett, og eventuelle avvik blir fulgt opp.

Oppdatert prognose for året utarbeides ved hver regnskapsavslutning. Disse prognosene har vist seg å være pålitelige.

Økonomisk oppfølging er tema på alle styremøter og på utvalgte møter i kollegiet og ledergruppen.

Effektivisering

Steinerhøyskolen arbeider bevisst med effektivisering. Det har vært en helt nødvendig del av arbeidet for å sikre en bærekraftig økonomi.

Vi ser at vår langsiktige trend er positiv, men sektoren totalt sett har en enda bedre utvikling. Dette illustrerer utfordringene ved å drive en liten høyskole. Vi er fortsatt på linje med eller bedre enn de andre høyskolene på vår størrelse.

Studiepoeng pr faglig årsverk: 543 (544 i 2022). Se omtale og graf under sektormål 1 i kapittel III.

Dette forholdstallet har en god langsiktig utvikling. På grunn av vår høye andel deltidsstudenter vil vi alltid ligge under alle snitt.

Administrasjonens effektivitet: Antall faglige årsverk pr. årsverk i administrasjon, støtte og ledelse er ca. 2,5. Snittet blant private høyskoler er under. 1,5. (kilde DBH) Dette viser at vår lille administrasjon er svært effektiv, men det gjør den også sårbar.

Risikovurdering

For å arbeide mer systematisk med risiko, ble et større arbeid igangsatt sent i 2022. I felles møter har toppledelse, styreleder og administrasjon kartlagt uønskede hendelser som kan inntreffe. For hver hendelse er eksisterende tiltak for å redusere risiko og konsekvens beskrevet, samtidig som manglende tiltak er identifisert og prioritert.

Følgende **risikoområder** er identifisert:

- Avslag på søknad om institusjonsakkreditering
- Bortfall av samarbeidspartnere / støttespillere
- Frafall nøkkelpersoner
- Tilsyn avdekker vesentlig brudd på lovverk eller retningslinjer
- Endrede rammevilkår
- Konflikter i arbeidsmiljøet
- Negativ medieomtale
- Færre søkere til utdanningene
- Manglende tilgang til kritiske IT-systemer

- Ulykker
- Vold / terror

Vår vurdering er at opplegget for styring og kontroll sikrer at:

- Lover og regler overholdes
- Resultat- og regnskapsinformasjonen er relevant og pålitelig
- Vesentlig styringssvikt, feil og mangler avdekkes og håndteres
- Internkontrollen er dokumentert

Vi kjenner ikke til andre vesentlige forhold departementet må kjenne til.

Samfunnssikkerhet og Beredskap

Vår ROS analyse er sist revidert i november/desember 2022. Risikoområdene er listet opp ovenfor.

Vårt krise- og -beredskapsplanverk har vært under revisjon januar-august 2023. Planverket omfatter en 10-siders beredskapsplan og hendelsesbaserte tiltakskort for de mest alvorlige risikoene vi har kartlagt.

En større kriseøvelse ble avholdt i august 2023, rett etter at planverket var ferdig revidert.

Forskningsetikk

Vi har bare et fåtall ansatte som driver med egentlig forskning. All forskning skjer i nært samarbeid med forskningsleder. Vi mener at alle ansatte som forsker, dermed får tilstrekkelig opplæring i forskningsetikk, og at brudd på forskningsetiske normer vil bli avdekket tidlig.

All forskning på menneskelige subjekter registreres i SIKT.

V. Vurdering av fremtidsutsikter

Institusjonens samfunnsoppdrag og egenart

Steinerhøyskolen er den eneste høyskolen i Norden som tilbyr profesjonsutdanning og studier for steinerpedagoger i skoler, barnehager og sosialterapeutiske virksomheter på bachelor- og mastergradsnivå. Det steinerpedagogiske miljøet i Norge er lite, men behovene er like mangfoldige som i annen pedagogisk virksomhet. Det betyr at Steinerhøyskolen må kunne tilby både bredde og fleksibilitet i studiene, og samtidig bevisst og aktivt rekruttere studenter fra hele Norden til profesjonsutdanningene og våre tilbud innenfor etter- og videreutdanning.

Utfordringer og fremtidsutsikter

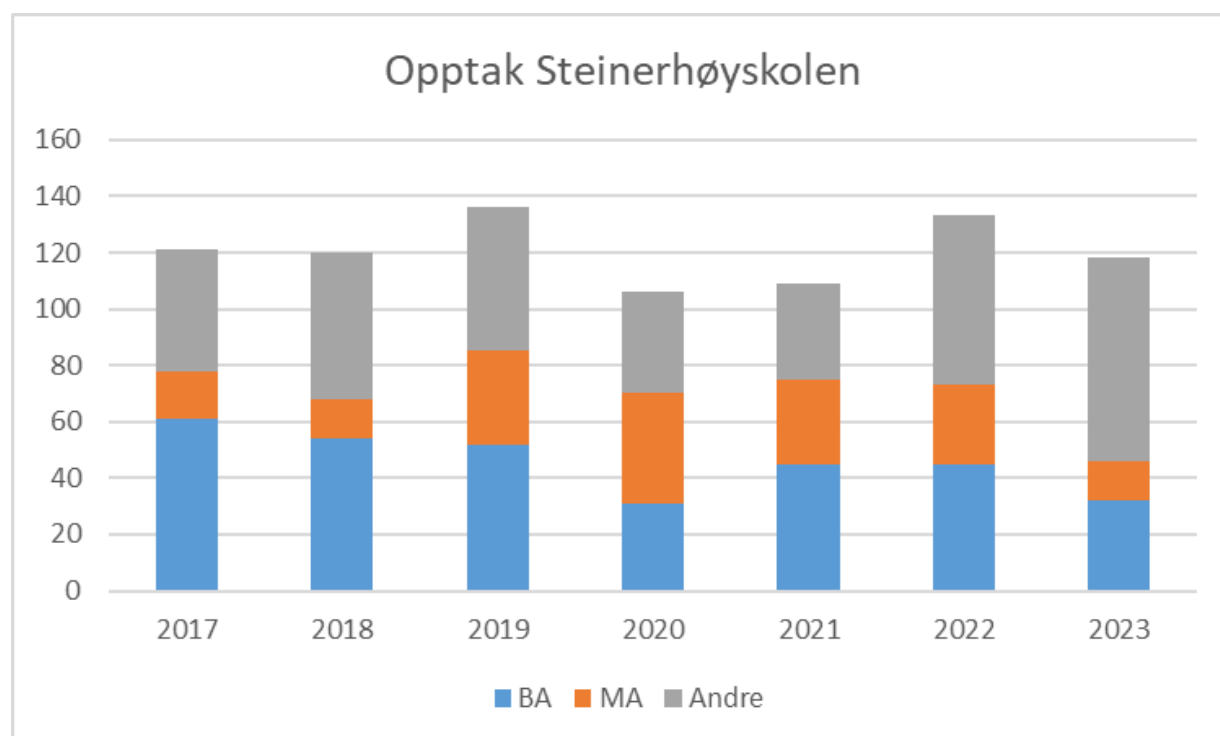
Steinerhøyskolens hovedutfordringer beskrives flere steder i dette dokumentet.

Det steinerpedagogiske miljøet i Norge teller 34 skoler, 46 barnehager og 14 sosialterapeutiske institusjoner. Steinerhøyskolen skal dekke bredden av behov for grunn-, etter- og videreutdanning for alle disse aktørene. Per i dag er det mange tilbud og for få studenter på de fleste av dem til å kunne drive kostnadseffektivt. På den annen side opprettholder høyskolen et fagmiljø og en bredde av tilbud som på sikt kan utdanne flere fremtidige pedagoger og sosialpedagoger enn i dag.

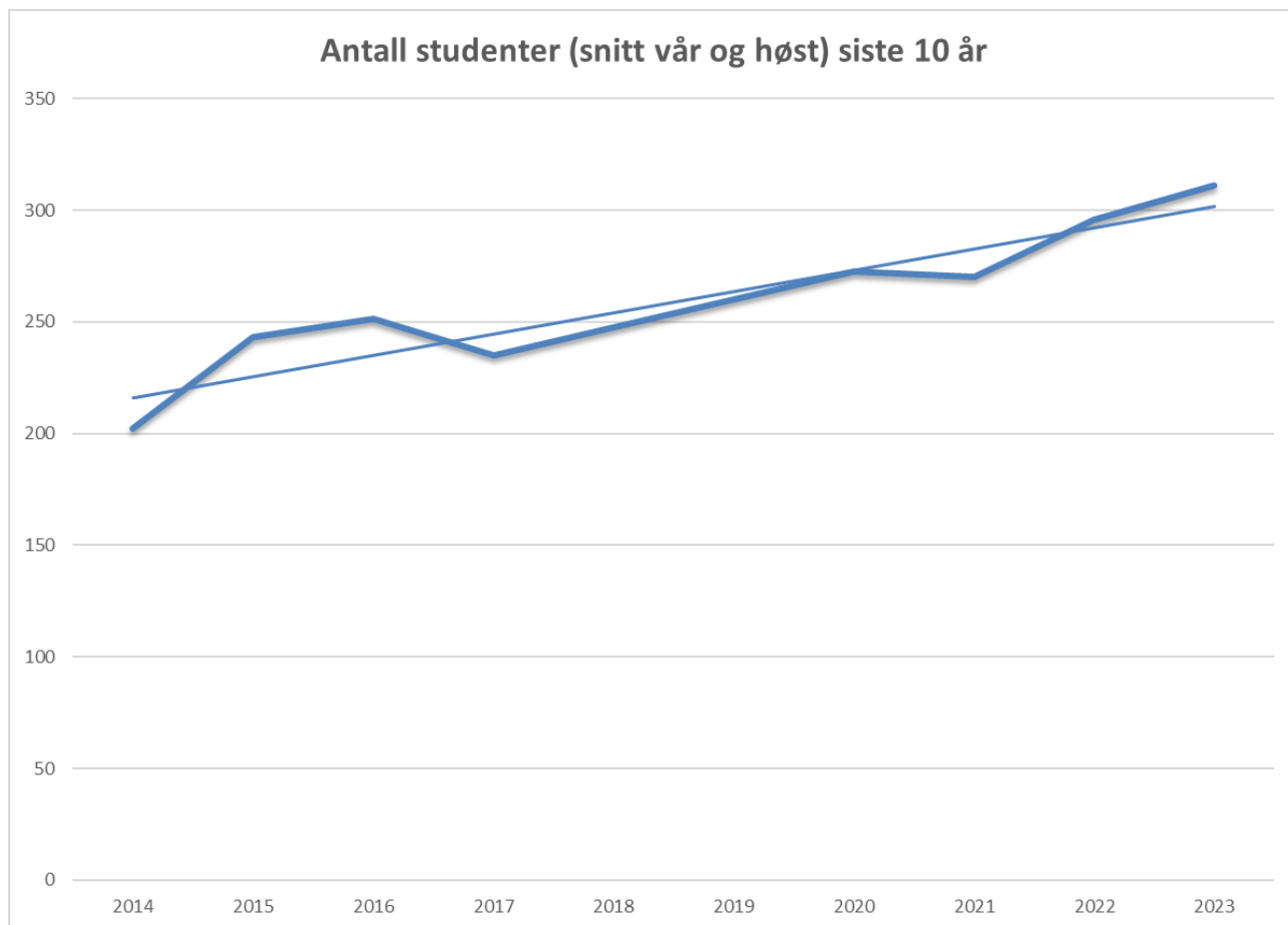
Situasjonsoversikt for Steinerhøgskolen:

- alle norske steinerpedagogiske institusjoner har behov for kvalifisert arbeidskraft
- Steinerhøgskolen har større kapasitet enn antall kvalifiserte søkere som tar imot tilbudt studieplass (tilstrømmingsproblem)
- studietilbudene ved Steinerhøgskolen har utfordringer med:
 - *antall søkere per studieplass*
 - *kandidater per program på bachelor- og masternivå*

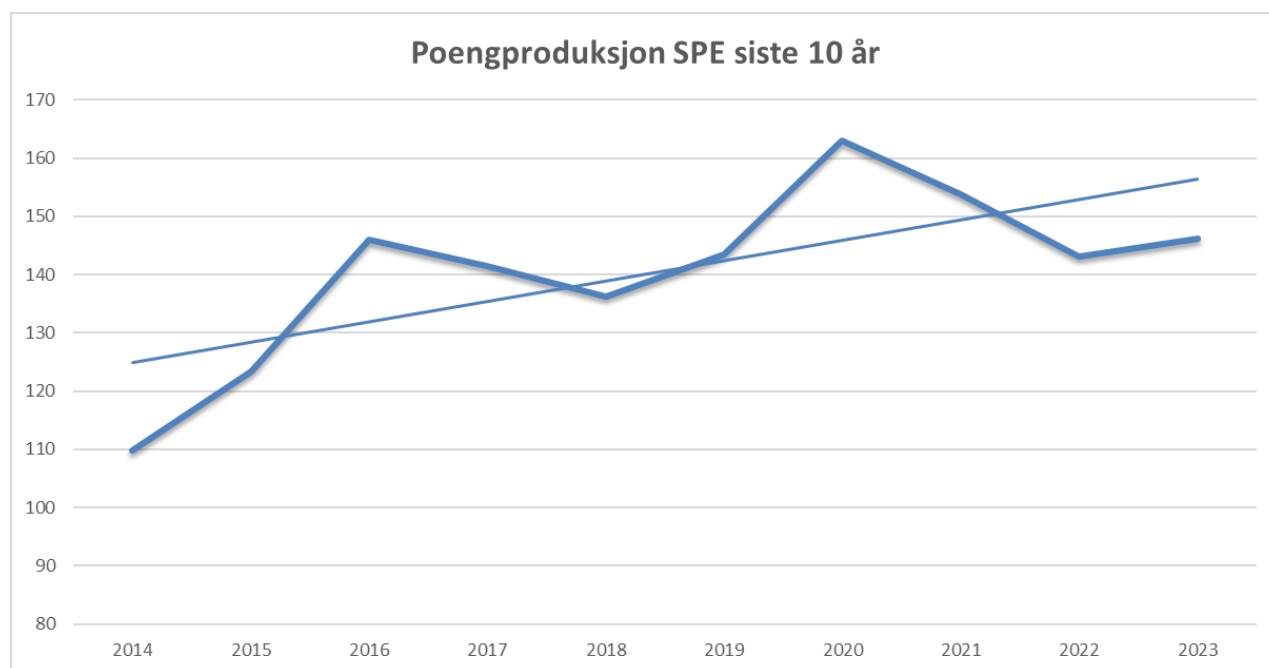
Lav tilstrømming til heltidsstudiene er i dag Steinerhøgskolens største utfordring. En økende andel av opptatte studenter er videreutdanningsstudenter.

Takket være de samme videreutdanningsstudentene ser vi en langsiktig trend med god vekst i antall studenter. I 2023 ligger vi for første gang på mange år over den langsiktige trenden.

Når det gjelder poengproduksjon, er den langsiktige utviklingen like god, men ikke den kortsiktige. Her ser vi en tydelig stagnasjon fra toppåret 2020. Dette skyldes igjen at veksten i antall heltids studenter er fraværende. Dessuten har vi at stort antall videreutdanningsstudenter som bare tar noen få studiepoeng i løpet av et år.

Tilstrømmingen kan øke ved at høyskolen blir mer synlig, godt og tydelig profilert og aktiv på flere arenaer. I tillegg er det avgjørende at Steinerhøyskolens kandidater sikres gode overgangsmuligheter til annen høyere utdanning og kan oppnå tilsettingskompetanse i offentlige skoler og barnehager. Dette vil gjøre profesjonsstudiene mer attraktive og bidra til at Steinerhøyskolens utdanninger blir et tryggere valg for unge mennesker.

Det var derfor en viktig milepæl at fellesgraden i samarbeid med OsloMet, 5-årig grunnskolelærerutdanning for trinn 1–7 med steinerpedagogikk, kunne starte opp høsten 2019. Det var i høstsemesteret 26 aktive studenter på studiet.

Økt tilstrømning vil også påvirke gjennomstrømningen i studiene positivt ved at det skaper større faglig fokus og trykk i studentgruppene.

De største fremtidige utfordringene ligger først og fremst på tre områder:

- rekruttere nok studenter til å sikre videre drift og dekke Steinerskolenes, -barnehagenes og de sosialterapeutiske virksomhetenes behov i fremtiden
- svare på myndighetenes krav til og ambisjoner for universiteter og høyskoler og ivareta Steinerhøyskolens formål og eksistensberettigelse
- sikre statsstøtten gjennom akkreditering av høyskolen

Risikovurdering og tiltak

Risikoen for ikke å oppnå målene er alltid til stede, men i Steinerhøyskolens planer for 2024 er det lagt vekt på å sette søkelys på et oversiktlig antall tydelige og allerede kjente mål.

Samarbeidet med OsloMet vil også bidra til faglig utveksling og vil gi studenter og ansatte et større og rikere fagmiljø. Steinerhøgskolens økonomi varierer gjerne fra år til år. 2023 var bra, mens 2024 vil bli utfordrende. I tillegg er høyskolen sårbar for endringer i rammebetingelser.

Steinerhøgskolens prioriterte plan for 2024

Steinerhøgskolens prioriterte plan er en viktig del av høyskolens systematiske arbeid for å sikre og videreutvikle kvalitet. Steinerhøgskolens satsningsområder og tiltak er basert på analyser, vurderinger av erfaringer fra kvalitetssikringssystemet og konkretiseringer av mål fra strategisk langtidsplan 2021 – 2025.

For å gjøre planen mer oversiktlig er hvert enkelt tiltak vektet med status og prioritet. Status sier hvor langt arbeidet med tiltaket er kommet. Status 1 betyr ikke påbegynt, mens status 5 betyr ferdig. Prioritet 1 er de viktigste tiltakene, prioritet 5 er de minst viktige. Totalscore er status multiplisert med prioritet. Lav score indikerer et viktig tiltak som knapt er påbegynt. Disse tiltakene kommer først i planen, fordi det er disse vi vil starte med / bruke mest tid på.

Område	Tiltak/Oppgaver	Status 1-5	Prioritet 1-5	Score Totalt
Markedsføring	Revurdere og finpusse profilering	1	1	1
Organisering	Redusere timeantall	1	1	1
Akkreditering	Følge opp akkrediteringssøknad sendt i 2023	1	1	1
Myndigheter	Videreføre arbeidet med likeverdighet for Steinerpedagogisk barnehagelærerutdanning	2	1	2
Samarbeidspartnere	Videreutvikle samarbeidet med OsloMet	2	1	2
ikke-akkreditert virksomhet	Opprettholde dekompp/rekompp prosjekter på dagens nivå	2	1	2
Effektivitet	Redusere bemanning	2	1	2
Gjennomføring	Vurdere incentiver for gjennomføring på normert tid	1	2	2
Gjennomføring	Kontinuerlig overvåking av poengproduksjon	1	2	2
Samarbeidspartnere	Styrke samarbeidet med steinerskolene, blant annet gjennom deltakelse på lærermøtene og i FAU-arbeidet	1	3	3
Markedsføring	Aktiv bruk av studentene i markedsføringsaktiviteter	2	2	4

Gjennomføring	Involvere studentrådet for å forbedre gjennomføring	2	2	4
Vitenskapelig publisering.	Alle tilsatte i førstestillinger skal årlig sende inn konferansebidrag og /eller en vitenskapelig publikasjon hvis ikke annet er avtalt	2	2	4
Organisering	Tilpasse antall undervisningstimer til emneinnhold	2	2	4
Ansatte	Fokus på effektivitet, holde budsjettert bemanning	2	2	4
Samarbeidspartnere	Videreutvikle samarbeidet med Steinerskoleforbundet, Steinerbarnehageforbundet og Sosialterapeutisk Forbund	3	2	6
Studenttilfredshet	Drøfte studentundersøkelsene (egne og NOKUT) med studentene og i kollegiet	3	2	6
Studenttilfredshet	Sørge for at vi ikke faller ut av NOKUTs studiebarometer p.g.a. for få respondenter	3	2	6
Markedsføring	Styrket deltakelse i offentlig faglig utveksling og i samfunnsdebatten: Foredrag, kronikker, fagartikler og debattinnlegg	2	3	6
Samarbeidspartnere	Styrke samarbeidet med og kompetansen til praksislærerne	2	3	6
FoU	Videreutvikle forskningsbasert undervisning	2	3	6
FoU	Involvere studenter i forskningsprosjekter ved høyskolen	2	3	6
Vitenskapelig publisering.	Publisere profesjonsfaglige artikler på nettsidene våre	2	3	6
Organisering	Utrede muligheter for mer nettbasert undervisning	2	3	6
Studenttilfredshet	Fortsette å ligge helt i topp på NOKUTs studiebarometer	4	2	8

Samarbeidspartnere	Opprettholde kontakten med de nordiske steinerpedagogiske utdanningsinstitusjonene	4	2	8
Markedsføring	Mer bruk av sosiale medier	2	4	8
Samarbeidspartnere	Styrke samarbeidet med Alanus Hochschule, Tyskland	2	4	8
Vitenskapelig publisering.	Aktivt drive det fagfellevurderte tidsskriftet RoSE (Research on Steiner Education) sammen med Alanus Hochschule i Tyskland	2	4	8
ikke-akkreditert virksomhet	Øke omfanget av etterutdanning og foredragsvirksomhet	2	4	8
Organisering	Utrede muligheten for å gjøre videoopptak av forelesninger ved høgskolens utdanninger	2	4	8
Ansatte	Rutiner for introduksjon av nye ansatte og gjestelærere	2	4	8
Gjennomføring	Fortsette god oppfølging av hver enkelt student gjennom studieåret for å opprettholde studentenes motivasjon, gjennomføringsevne og poengproduksjon	3	3	9
Organisering	Vurdere fjernundervisning	3	3	9
Organisering	Vurdere fagplaner	3	3	9
FoU	Utvikle internasjonalt forskningssamarbeid, deriblant i NORENSE	3	3	9
ikke-akkreditert virksomhet	Arrangere seminarer og konferanser, bl.a. Oslokurset	3	3	9
Organisering	Videreutvikle mulighetene til å ta enkeltemner fra utdanningene, regionalt/sentralt	3	3	9
Likestilling	Etterstrebe kjønnsmessig likestilling under ellers like vilkår	3	3	9
Vitenskapelig publisering.	Sørge for at alt blir registrert i Cristin	5	2	10

FoU	Ivareta akademisk frihet i forskning og undervisning	4	3	12
FoU	Følge opp plan for kompetanseheving og oppgradering til førstestillingskompetanse	4	3	12
Gjennomføring	Fortsette god veiledning og samtaler med studentene ved studiestart, fokus på gjennomføring	4	4	16

Budsjett for 2024

hele tusen	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter		
Offentlige tilskudd	21 000	25 100
Salgsinntekter	7 968	8 430
Andre driftsinntekter	2 447	3 168
Sum driftsinntekter	31 415	36 698
Driftskostnader		
Varekostnad	2 799	3 970
Lønn og andre personalkostnader	22 495	22 964
Andre driftskostnader	8 180	8 642
Sum driftskostnader	33 474	35 576
Ordinært driftsresultat	-2 059	1 122
Finansinntekter og kostnader	200	230
Resultat av finansposter	200	230
Resultat før skatt	-1 859	1 352
Skattekostnad		-
Årsresultat	-1 859	1 352
Andel off tilskudd	67 %	68 %
Herav statsstøtte	18700	19176

De viktigste endringene fra 2023 er:

- Det foreløpige tildelingsbrevet fra oktober viser en ventet nedgang i statstilskuddet.
- Andre offentlige tilskudd kommer fra decomp/recomp ordningene og kompetanseløftet. Disse tilskuddene var på et svært høyt nivå i 2023, og vi kan ikke forvente at dette vil vedvare. At tilskuddene ikke blir publisert før i april, tilsier også forsiktig budsjettering.
- Med stagnerende antall heltids studenter må vi budsjettere med en nedgang i studieavgiftene.
- Andre driftsinntekter var høye i 2023 og kan ikke forventes på samme nivå.
- Med reduksjon i inntekter/aktiviteter er det naturlig at også varekostnadene går ned.
- For å redusere det budsjetterte underskuddet har vi påbegynt en nedbemanningsprosess og planlagt andre realistiske kostnadskutt.

VI. Foreløpig årsregnskap

Nedenstående oppstilling er hentet fra rapporteringen til DBH.
Dette representerer også det endelige, reviderte regnskapet.

Resultatregnskap		
<i>Beløp i 1000 kroner</i>		
	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter		
Offentlige tilskudd	19 176	17 347
Inntekt fra tilskudd og overføringer	5 924	4 797
Salgsinntekter	8 430	6 882
Andre driftsinntekter	3 168	2 828
Sum driftsinntekter	36 698	31 854
Driftskostnader		
Varekostnad ¹⁾	3 970	1 228
Lønnskostnader	22 964	23 232
Avskrivninger	128	129
Nedskrivninger	0	0
Andre driftskostnader	8 514	7 546
Sum driftskostnader	35 576	32 135
Driftsresultat	1 122	-281
Finansinntekter og -kostnader		
Finansinntekter	230	53
Finanskostnader	0	0
Resultat av finansposter	230	53
Resultat før skattekostnad	1 352	-228
Skattekostnad ¹⁾	0	0
Årsresultat	1 352	-228
Disponeringer og overføringer av årsresultat		
Til/fra annen egenkapital	1 352	-228
Konsernbidrag ¹⁾	0	0
Andre disponeringer ¹⁾	0	0
Sum disponeringer	1 352	-228

Balanse - eiendeler		
Beløp i 1000 kroner		
EIENDELER	31.12.2023	31.12.2022
A. Anleggsmidler		
I. Immaterielle eiendeler		
Rettigheter, konsesjoner m.v.	0	0
Utsatt skattefordel ¹⁾	0	0
Goodwill ¹⁾	0	0
Sum immaterielle eiendeler	0	0
II. Varige driftsmidler		
Tomter	0	0
Bygninger og annen fast eiendom	0	0
Maskiner og anlegg	0	0
Driftsløsøre, verktøy og lignende	166	243
Anlegg under utførelse	0	0
Sum varige driftsmidler	166	243
III. Finansielle anleggsmidler		
Investeringer i datterselskap ¹⁾	0	0
Investeringer i annet foretak i samme konsern ¹⁾	0	0
Lån til foretak i samme konsern	0	0
Investeringer i tilknyttet selskap ¹⁾	0	0
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	0	1 949
Investeringer i aksjer og andeler ¹⁾	0	0
Obligasjoner ¹⁾	0	0
Andre fordringer ¹⁾	0	0
Sum finansielle anleggsmidler	0	1 949
B. Omløpsmidler		
I. Varer		
Varebeholdninger ¹⁾	0	0
Sum varer	0	0
II. Fordringer		
Kundefordringer	331	313
Andre fordringer	1 042	322
Krav på innbetaling av selskapskapital ¹⁾	0	0
Sum fordringer	1 373	635
III Investeringer		
Aksjer og andeler i foretak i samme konsern ¹⁾	0	0
Markedsbaserte aksjer ¹⁾	0	0
Markedsbaserte obligasjoner ¹⁾	0	0
Andre finansielle instrumenter ¹⁾	0	0
Sum investeringer	0	0
IV Bankinnskudd, kontanter og lignende		
Bankinnskudd	9 548	6 455
Kontanter og kontantekvivalenter	0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	9 548	6 455
SUM EIENDELER	11 087	9 282

Balanse - gjeld og egenkapital		
Beløp i 1000 kroner		
EGENKAPITAL OG GJELD	31.12.2023	31.12.2022
C. Egenkapital		
I. Innskutt egenkapital		
Selskapskapital	140	140
Overkurs	0	0
Annen innskutt egenkapital	0	0
Sum innskutt egenkapital	140	140
II. Opptjent egenkapital		
Bundet egenkapital	0	0
Annen opptjent egenkapital	5 219	3 867
Sum opptjent egenkapital	5 219	3 867
Sum egenkapital	5 359	4 007
D. Gjeld		
I. Avsetning for forpliktelser		
Pensjonsforpliktelser ¹⁾	0	0
Statstilskudd - investeringsformål ¹⁾	0	0
Andre investeringstilskudd ¹⁾	0	0
Utsatt skatt ¹⁾	0	0
Andre avsetninger for forpliktelser ¹⁾	0	0
Sum avsetning for forpliktelser	0	0
II. Annen langsiktig gjeld		
Konvertible lån ¹⁾	0	0
Obligasjonslån ¹⁾	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0
Sum annen langsiktig gjeld	0	0
III. Kortsiktig gjeld		
Konvertible lån ¹⁾	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0
Leverandørgjeld	403	393
Betalbar skatt ¹⁾	0	0
Skyldig offentlige avgifter	1 471	1 655
Annen kortsiktig gjeld	3 854	3 227
Sum kortsiktig gjeld	5 728	5 275
Sum gjeld	5 728	5 275
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	11 087	9 282

Kontantstrømoppstilling (indirekte modell)		
<i>Beløp i 1000 kroner</i>		
	31.12.2023	31.12.2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	1 352	-228
Periodens betalte skatt	0	0
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0
Ordinære avskrivninger	128	129
Nedskrivninger av anleggsmidler	0	0
Periodisert inntektsføring av tilskudd	0	0
Endring i varelager	0	0
Endring i kundefordringer	-18	-70
Endring i leverandørgjeld	10	-556
Endring i pensjonsforpliktelse	0	0
Endring i andre avsetninger	-277	-25
Endring i andre tidsavgrensningsposter	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 195	-750
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-51	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	0	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	0	0
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	0	0
Innbetalinger ved salg av andre investeringer	1 949	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1 898	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd	0	0
Utbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd	0	0
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	0	0
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld	0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	0	0
Netto endring i kassekreditt	0	0
Innbetalinger av egenkapital	0	0
Tilbakebetalinger av egenkapital	0	0
Utbetalinger av utbytte	0	0
Innbetalinger av aksjonærbidrag	0	0
Innbetalinger av konsernbidrag	0	0
Utbetalinger av konsernbidrag	0	0
Andre innbetalinger ved finansieringsaktiviteter	0	0
Andre utbetalinger ved finansieringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	3 093	-750
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	6 455	7 205
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	9 548	6 455

Kontantstrømoppstilling direkte modell)		
<i>Beløp i 1000 kroner</i>		
	31.12.2023	31.12.2022
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter		
Innbetalinger		
innbetalinger av tilskudd fra fagdepartementet	19 176	17 347
innbetalinger av tilskudd fra andre departementet	0	0
innbetalinger fra salg av varer og tjenester	9 279	7 729
innbetalinger avgifter, gebyrer og lisenser	0	0
innbetalinger av tilskudd og overføringer	5 924	4 797
innbetalinger av refusjoner	0	0
innbetaling av utbytte	0	0
andre innbetalinger	2 224	1 683
Sum innbetalinger	36 603	31 556
Utbetalinger		
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader	-22 934	-23 235
utbetalinger ved kjøp av varer og tjenester	-12 474	-9 330
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	0	0
utbetalinger til andre virksomheter	0	0
andre utbetalinger	0	259
Sum utbetalinger	-35 408	-32 306
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	1 195	-750
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-51	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	0	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	0	0
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	0	0
Innbetalinger ved salg av andre investeringer	1 949	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1 898	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd	0	0
Utbetalinger av statstilskudd, husbank- og andre tilskudd	0	0
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	0	0
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld	0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	0	0
Netto endring i kassekreditt	0	0
Innbetalinger av egenkapital	0	0
Tilbakebetalinger av egenkapital	0	0
Utbetalinger av utbytte	0	0
Innbetalinger av aksjonærbidrag	0	0
Innbetalinger av konsernbidrag	0	0
Utbetalinger av konsernbidrag	0	0
Andre innbetalinger ved finansieringsaktiviteter	0	0
Andre utbetalinger ved finansieringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	3 093	-750
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	6 455	7 205
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	9 548	6 455

Ledelseskommentarer til foreløpig regnskap 2023

Steinerhøyskolen er en stiftelse med flere akkrediterte studieprogram.

Steinerhøyskolens formål:

Stiftelsens formål er å tilby lavere og høyere grads utdanning innen steinerpedagogikk, tilby etter- og videreutdanning, drive forskning og utviklingsarbeid, samt bidra til forskerutdanning innenfor fagområdet.

Stiftelsen baserer sin virksomhet på et antroposofisk idégrunnlag. Stiftelsen skal også formidle og informere om steinerpedagogikk i offentligheten.

Bekreftelse

Jeg bekrefter at regnskapet er avlagt i henhold til regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk, og presentert i samsvar med de oppstillingsplaner og særskilte krav til regnskapsopplysninger som Kunnskapsdepartementet har fastsatt, med opplysning om eventuelle avvik.

Regnskapet gir et dekkende og rettviseende bilde av høyskolens økonomiske stilling, med opplysning om eventuelle særlige forhold.

Regnskapet for 2023 er ferdig revidert.

Nøkkeltall

hele tusen	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter				
Offentlige tilskudd	21 000	22 459	25 100	22 144
Salgsinntekter	7 968	7 336	8 430	6 882
Andre driftsinntekter	2 447	2 701	3 168	2 828
Sum driftsinntekter	31 415	32 496	36 698	31 854
Driftskostnader				
Varekostnad	2 799	2 935	3 970	1 228
Lønn og andre personalkostnader	22 495	21 871	22 964	23 232
Andre driftskostnader	8 180	8 117	8 642	7 675
Sum driftskostnader	33 474	32 923	35 576	32 135
Ordinært driftsresultat	-2 059	-427	1 122	-281
Finansinntekter og kostnader	200	20	230	53
Resultat av finansposter	200	20	230	53
Resultat før skatt	-1 859	-407	1 352	-228
Skattekostnad			-	-
Årsresultat	-1 859	-407	1 352	-228
Andel off tilskudd	67 %	69 %	68 %	70 %

Omtale av vesentlige endringer i resultat- og balanseposter i forhold til tidligere årsregnskap

Gjennom de siste årene har det vært betydelige endringer i regnskapet:

- Statsstøtten økte kraftig i 2021, men det viste seg å bero på en feil som medførte tilbakebetaling av et betydelig beløp i 2022. I 2023 økte statsstøtten igjen og har aldri vært høyere. (19,2 mill.) Men på grunn av økning av andre inntekter, har statsstøtten i % av totale inntekter aldri vært lavere (52%).
- Siden 2021 har vi vært med på decomp/recomp ordningene. Dette bidrar til at totale offentlige tilskudd har vokst med 70% på 3 år.
- Salgsinntektene øker kraftig og er tilbake på nivået før pandemien. Vi har igjen kunnet arrangere tradisjonelle kurs som før, og videreutdanningene er i sterk vekst.
- Andre driftsinntekter har vært ganske stabile siden 2020, men har økt i et lengre tidsperspektiv. Dette skyldes at vi har fått på plass faste bidrag fra våre viktigste samarbeidspartnere. Bidragene utgjør ca. 2 mill. pr. år de siste 4 årene.
- Lønn går litt ned i 2023, men har økt de siste årene i takt med bedret økonomi. Både bemanning og lønnsnivå har økt.
- Varekostnadene øker kraftig etter et par unntaksår. Dette skyldes aktiviteter finansiert med decomp/recomp-ordningene og at vi igjen har arrangert tradisjonelle kurs.
- Andre driftskostnader viser en sterk økning over tid. Vi har tatt i bruk større arealer og har som alle andre økte energikostnader.
- Det er også endringer i balansen. Et utlån på nesten 2 mill. er tilbakebetalt og våre bankinnskudd har økt med ca. 3 mill. Egenkapitalen øker med 1,4 mill. og utgjør nå 48% av totalkapitalen (43% i 2022).

Omtale av vesentlige avvik mellom resultatbudsjett og resultatregnskap for 2023

Budsjettavvikene er større enn de pleier å være hos oss. Inntektene er hele 13% over budsjettet etter ekstraordinær statsstøtte på ca. 1,5 mill. og høyere bidrag fra decomp/recomp ordningene enn forventet.

Høyere aktivitet medfører høyere kostnader enn budsjettet, ikke minst varekostnader. Men med en god kostnadskontroll øker kostnadene langt mindre enn inntektene med et budsjettavvik på 8%. Dette medfører at årsresultatet blir 1,6 mill. bedre enn budsjettet og det nest beste i historien.

Gjennomførte investeringer og planlagte investeringer

Vi har bare gjennomført en mindre investering i 2023, og det er heller ikke planlagt investeringer av betydning for de kommende år. Det er heller ikke nødvendig for å sikre høyskolens drift.

Vurdering av høyskolens drift i regnskapsperioden

Vi har svært god kontroll på høyskolens drift og økonomi. Vi har vært inne i en lengre periode med sunn og stabil økonomi. Takket være budsjettavvikene omtalt ovenfor, fortsatte denne tendensen i 2023. Derimot ser 2024 ut til å bli et vanskelig år, og vi har iverksatt tiltak for å redusere et forventet underskudd.

Trender og utvikling i inntekter og sentrale kostnader

Statsstøtten, som har ligget på rundt 60% av inntektene, var nesten stabil fra 2018 til 2020.

En kraftig økning i 2021 viste seg å delvis bero på en feil, og vi måtte tilbakebetale et betydelig beløp i 2022. Etter ekstraordinære bevilgninger i 2023 økte statsstøtten igjen kraftig.

Fra 2021 har vi betydelige inntekter fra decomp/recomp ordningene. Vi har tilsagn også for 2024. I 2023 var andel inntekter fra offentlige tilskudd 68%. Dette er historisk høyt.

Fra 2018, og særlig i 2021 og 2022, har vi økt både bemanning og lønnsnivå. Denne utviklingen har vi stoppet i 2023 og den vil bli reversert i 2024

Andre driftskostnader har kunnet øke i takt med bedret økonomi. Denne trenden lar seg vanskelig reversere. Ikke minst grunnet kostnader knyttet til lokaler. Likevel vil andre driftskostnader gå ned i 2024.

Disponering av overskudd

Overskuddet på kr. 1.352.318 tilføres annen egenkapital.

Revisor

Høyskolens revisor er Tor-Henning Carlsen, RevisorCirkelen Tønsberg AS.

Vennlig hilsen

STEINERHØYSKOLEN

Marius Wahl Gran
Rektor